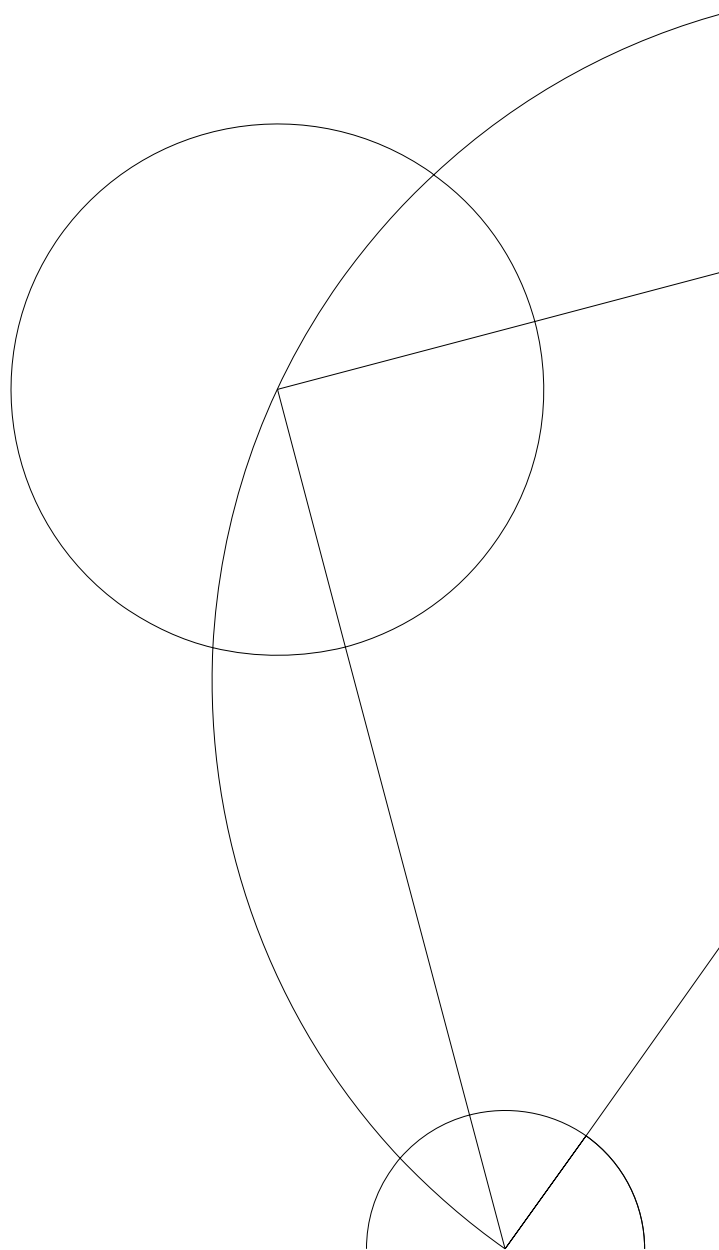

Årsberetning 2010

Praksisudvalget ved Københavns Universitet

Årsberetning for Praksisudvalget 2010

Indhold

1. Forord	3
2. Udvalgets konference om forskere i dobbeltroller	4
3. Aftalt Hemmeligholdelse	9
5. KU's regler om god videnskabelig praksis	13
6. Praksisudvalgets medlemmer	17

1. Forord

Hermed afgiver udvalget vedr. god videnskabelig praksis (Praksisudvalget) ved Københavns Universitet sin årsberetning for 2010.

Udvalget har i 2010 forberedt konferencen ”Forskningsformidling”, som afholdes den 23. marts 2011. Konferencen vil blive udførligt omtalt i årsberetningen for 2011. Der henvises til udvalgets hjemmeside, hvor der kan læses mere om seminaret.

En arbejdsgruppe nedsat af udvalget bestående af formanden, medlem af udvalget Peter Sandøe og udvalgets sekretær har i efteråret 2010 arbejdet med udarbejdelse af en generel publikation indeholdende vejledning og gode råd om ”Good Scientific Conduct”. Arbejdet forventes færdiggjort primo 2011, og folderen vil blive lagt på udvalgets hjemmeside. Publikationen vil blive omtalt i årsberetningen for 2011.

Udvalget afholdt den 10. februar 2010 konferencen ”Forskere i dobbeltroller”. Konferencen behandles i kapitel 2. I øvrigt henvises der til udvalgets hjemmeside, hvor der kan læses mere om seminaret.

Udvalget har i årets løb holdt tre møder.

Endvidere har udvalgets formand deltaget på et ledelsesteam møde vedrørende udvalgets redegørelse af 23. december 2009 til ledelsesteamet om hemmeligholdelseskláusuler i forskningssamarbejder: ”Aftalt hemmeligholdelse”. Udvalget fremsætter i redegørelsen en række anbefalinger. Disse medtages i kapitel 3, hvor behandlingen på ledelsesteam mødet også kort omtales.

Videre har udvalget afgivet hørings svar vedr. Executive Report om ”Fostering Research Integrity in Europe”, der sammen med den anden verdenskonference om ”Research Integrity” og i tilknytning hertil ”The Singapore Statement on Research Integrity” kort omtales i kapitel 4.

De for udvalget gældende regler om god videnskabelig praksis er optrykt i kapitel 5. Af § 5 i de nævnte regler fremgår det, at udvalget har til opgave at (i) bidrage til at klargøre de eksisterende normer for god videnskabelig praksis, (ii) tage initiativ til, at der foregår en drøftelse af normerne for god videnskabelig praksis og (iii) afgive indstilling om konkrete sager. Endelig skal det nævnes, at udvalget herudover – efter opdrag fra Rektor eller af egen drift – kan stille forslag om regler og vejledninger om god praksis.

I kapitel 6 er afslutningsvis medtaget en oversigt over udvalgets medlemmer.

2. Udvalgets konference om forskere i dobbeltroller

Praksisudvalget afholdt den 10. februar 2010 en konference om forskere i dobbeltroller. Nedenfor gengives (a) udvalgets invitation, (b) det endelige program, som kan findes på udvalgets hjemmeside samt (c) en opsummering af diskussionspunkterne på konferencen.

A. Invitation til konference om "Forskere i dobbeltroller" (PU-mail af 23. november 2009 til fakulteterne)

Udvalget vedrørende god videnskabelig praksis (Praksisudvalget) afholder onsdag den 10. februar kl. 13.00 - 16.30 konferencen "Forskere i dobbeltroller".

Konferencen har til formål at belyse og drøfte emnet "Forskere i dobbeltroller" og består af temaerne "Forskernes økonomiske interesser" og "Brug af titler m.v.".

Fælles for temaerne er således troværdighed - såvel den enkelte forskers som Københavns Universitets.

I relation til temaet "Forskernes økonomiske interesser" manifesterer spørgsmålet sig typisk som en interessekonflikt mellem på den ene side forskningens frihed og objektivitet og på den anden side dels forskernes privatøkonomiske interesser, dels forskningssponsorernes kommercielle eller politiske interesser med risiko for deraf følgende direkte eller indirekte økonomisk pression.

Som spørgsmål i denne forbindelse kan nævnes: Er det tilstrækkeligt, at førende tidsskrifter forlanger, at økonomiske interesser skal deklareres i forbindelse med publikationer? Hvordan skal Københavns Universitet stille sig i forhold til tidsskrifter, som ikke stiller krav om en sådan deklaration? Hvordan skal Københavns Universitet stille sig til de tilfælde, hvor forskere optræder i forhold til en bredere offentlighed i forbindelse med emner, hvor de har særlige økonomiske interesser? Er der behov for en videregående deklaration af økonomiske interesser? Afhænger behovet for åbenhed af faget, de fremsatte synspunkter, eller om der er tale om formidling (brevkasser og lignende)? Hvad skal gælde i forhold til sponsordeklarationer?

I relation til temaet "Brug af titler m.v." er det centrale spørgsmål, i hvilket omfang forskere må udtale sig med titel og institution, når de udtaler sig om forhold, der falder uden for deres fagområde - og som de kan tænkes at have forskellige former for personlige, herunder politiske og religiøse, interesser i.

En diskussion af emnet kan eksempelvis tage udgangspunkt i de gældende regler på området og forholdet til princippet om ytringsfrihed: Den institutionelle troværdighed indebærer et anerkendelsesværdigt behov for at kunne undertrykke abnorme og usaglige synspunkter, men hvordan finder man nærmere grænserne, samt hvem håndhæver reglerne og hvordan?

B. Program for konferencen "Forskere i dobbeltroller"

Konference på Københavns Universitet, onsdag den 10. februar 2010, kl. 13.00-16.30

Kl. 13: *Velkomst*: Formand for Praksisudvalget, Jens Schovsbo

Kl. 13.05 - kl. 15.00: **Tema 1: Forskeres økonomiske interesser**

Indledning: Medlem af Praksisudvalget, Peter Sandøe

- *"Er forskeren embedsmand eller privatperson, når forskeren arbejder sammen med eksterne kommercielle partnere?"*: Professor, overlæge, dr. Med. Michael Larsen, Glostrup Hospital (Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet)
- *"Dobbeltrøller - eller udfylder vi blot vores rolle som forsker"*: Dekan, professor Sven Frøkjær (Det Farmaceutiske Fakultet)
- *"Humaniora, forskning og interesser"*: Lektor Klemens Kappel, Institut for medier, Erkendelse og Udvikling (Det Humanistiske Fakultet)
- *"Ekstern finansiering - styrke og sårbarhed i forskningen"*: Centerleder, lektor, ph.d. Søren Kaj Andersen (Det Samfundsvidenskabelige Fakultet)

Plenumdebat

Kl. 15.00 - kl. 15-15: Pause

Kl. 15.15 - kl. 16.15: **Tema 2: Brug af titler m.v.**

Indledning: Formand for Praksisudvalget, Jens Schovsbo

- *"Hvor går grænsen, når man udtaler sig under titlen forsker/professor/lektor?"*: Professor og prodekan for formidling, Katherine Richardson, Det Naturvidenskabelige Fakultet
- *"Og ingen formummet skjælm - om brug af titler på fagområdet, på kanten og i øvrigt"*: Professor, dr. jur., Jesper Lau Hansen, Det Juridiske Fakultet

Plenumdebat

Kl. 16.15 - kl. 16.30: **Afslutning/opsamling**: Formanden for Praksisudvalget, Jens Schovsbo

Kl. 16.30: Lettere traktement

C. Opsummering af diskussionspunkter m.m.

Af Jens Schovsbo

Praksisudvalget holdt den 10. februar 2010 konferencen "Forskere i dobbeltroller".

Konferencen blev afholdt som led i Praksisudvalgets almindelige forpligtelse til at sikre, at der på Københavns Universitet foregår en drøftelse af normerne for god videnskabelig praksis.

Den følgende stikordsmæssige opsummering af diskussionspunkter om forskere i dobbeltroller bygger på oplægsholdernes indlæg samt drøftelserne på konferencen.

Drøftelserne er struktureret efter konferencens to emner:

- "Forskernes økonomiske interesser" og
- "Brug af titler m.v."

Konferencen

Udvalget kan konstatere, at temaerne påkaldte sig interesse, og at konferencen var velbesøgt (50 – 60 deltagere). Samlet set gav det med al tydelighed et billede af, at emnerne opleves som vigtige og giver anledning til tvivl både med hensyn til de gældende regler og af en mere almen karakter.

Ad "Forskernes økonomiske interesser"

Emnet er tæt knyttet til KU's "Retningslinjer for bibeskæftigelse", og indledningen tog således også naturligt udgangspunkt heri ved at stille det bevidst provokerende spørgsmål om, det kan være rigtigt, at en forsker ved Københavns Universitet kan udtale sig om grisenes vilkår i landbruget som uvildig ekspert og samtidig privat modtage eksempelvis en halv million kroner fra svineindustrien, uden at offentligheden får kendskab til støtten.

Der var herefter lagt op til en diskussion af, hvorvidt det er tilstrækkeligt med såkaldt forhåndsansøgning. (Det følger af retningslinjerne, at bibeskæftigelse forhåndsansøges på en særlig blanket til dekanen eller efter delegation til en anden leder så tidligt som muligt, inden bibeskæftigelsen ønskes påbegyndt).

Der var almindelig enighed blandt deltagerne om, at transparens omkring økonomiske interesser er vigtigt, og at emnet påkalder sig stigende almen interesse i takt med de øgede bevillinger og andre former for økonomisk samarbejde mellem universitet og omverdenen. Det blev særligt fremhævet, at selv om gennemsigtighed ikke i sig selv løser problemerne som følge af forskernes økonomiske interesser, så kan kendskab til, hvad der foregår, bidrage til at dokumentere og tydeliggøre eventuelle troværdighedsproblemer.

Det blev dernæst drøftet, om de eksisterende retningslinjer og den foreliggende praksis på en tilstrækkelig måde bidrager til den ønskelige gennemsigtighed. Der var i den forbindelse nogle, som mente, at oplysningspligten burde udvides til at omfatte oplysninger om beløb. Andre deltagere mente, at forhåndsansøgningen (med/uden beløb) burde lægges på hjemmesiden og således være offentlig tilgængelig. Det blev tydeliggjort, at praksis varierer fra fakultet til fakultet.

Ad "Brug af titler m.v."

Emnet er tæt knyttet til "Regler om brug af KU's navn og logo m.m."

Emnet gav anledning til en vis debat, og der var herunder dem, som mente, at titler bør bruges med ”omhu”, og dem som mente, at titlerne var en del af dem selv og derfor brugte dem bredt og i personlige og ikke arbejdsrelaterede sammenhænge. Denne diskussion giver dog ikke anledning til problemer i forhold til universitetets regler, idet det klart fremgår af regelsættet, at den ansatte i den omtalte situation gerne må anføre sin stillingsbetegnelse, men derimod ikke sit ansættelsessted.

Relevant i forhold til universitetets regler på området er det imidlertid, at der for så vidt angår tilhørsforholdet, dvs. anførelse af Københavns Universitet som arbejdssted, var større enighed. Reglerne blev her anset for at være nødvendige og fornuftige. Der knytter sig dog den vanskelighed til reglerne, at de er formuleret ret bredt. Diskussionen kan i den forbindelse sammenfattes på den måde, at deltagerne generelt ville anse det for utilstedeligt, hvis ledelsen brugte reglerne uden for tilfælde af abnorm adfærd og lignende. Der var således enighed om, at anvendelsesområdet for de nuværende regler (fortsat) bør være meget snævert.

Udvalgets bemærkninger

Praksisudvalget har med konferencen søgt at starte en debat omkring ”forskernes økonomiske interesser” og reglerne om ”brug af titler”. Der er efter udvalgets opfattelse tale om nogle vigtige og komplekse emner, som fortjener øget opmærksomhed og også gerne klargøring.

For så vidt angår ”forskernes økonomiske interesser” finder udvalget, at emnet rummer centrale spørgsmål vedrørende forskningsetik, herunder spørgsmål om forskningens uafhængighed og troværdighed.

Det kom frem på konferencen, at praksis varierer fra fakultet til fakultet. Disse variationer har givetvis flere årsager og skyldes blandt andet, at omfanget af ekstern finansiering m.v. varierer fra det ene område til det andet, og at traditionerne er ganske forskellige og f.eks. påvirkes af forskelligheder med hensyn til krav i forbindelse med publicering. Det er således slet ikke givet, at der er behov for en ”regelharmonisering” eller ændring af eksisterende praksis. Det gælder dog også, at opmærksomhedsniveauet varierer og også, at emnet ikke hidtil er blevet drøftet på en mere tværgående måde, som bringer forskellene frem. Videre kunne det efter omstændighederne være relevant med en (fornyet) drøftelse, der medtænker de nye muligheder, som internettet, hjemmesider og lignende har givet for at offentliggøre informationer. Hertil kommer endelig som en væsentlig omstændighed, at emnet påkalder sig stor og stigende offentlig interesse, og at der er brug for en levende og aktiv debat internt på KU om disse emner.

Mht. ”brug af titler” viste diskussionerne på konferencen, at hvor der er enighed om behovet for regler om brug af titler, så er der også en frygt for, at disse regler på grund af deres brede og vage karakter vil kunne misbruges f.eks. til at undertrykke holdninger eller medarbejdere. Udvalget understreger, at der ikke i den hidtidige praksis er nogen som helst konkrete eksempler på et sådant misbrug, og at der ej heller på konferencen blev givet udtryk for, at der består en konkret risiko herfor.

Udvalget finder dog, at den frygt, som blev identificeret, ikke kan afvises som helt grundløs. Der er således tale om et område af betydelig principiel betydning, og der er på

baggrund af konferencen efter udvalgets opfattelse derfor behov for, at det klart markeres, at de eksisterende regler ikke vil kunne benyttes på måder, som falder uden for deres hidtidige og meget snævre anvendelsesområde til at undertrykke ansattes ytringsfrihed m.v. Det er udvalgets holdning, at reglerne bør anvendes med meget stor forsigtighed af ledelsen og fortolkes ”indskrænkende”, idet man normalt må kunne gå ud fra, at lødigheden af debatindlæg m.v. sikres gennem den almindelige og åbne debat. Dette har især betydning for henvisningen i reglerne til emner, som ligger ”helt uden for” den ”pågældendes ansættelsesområdet”. Dette er ikke meget præcist, men det burde f.eks. undgås, at dette udtryk fortolkes så snævert, at en professor i ”ophavsret” begrænses i sin adgang til at bruge sin titel med hensyn til udtalelser om retspolitiske spørgsmål vedrørende ophavsret. Der skulle her lægges vægt på ordene ”helt uden for”.

Den regeltekniske vanskelighed består da i, at det er ganske svært at lave regler på dette område. Udvalget finder, at det nok er vanskeligt at opnå en større grad af præcision, ligesom det formentligt heller ikke er hensigtsmæssigt at søge at opnå en større præcision i selve formuleringen af reglerne, f.eks. ved opregning af tilfældegrupper. Derimod finder udvalget anledning til at gøre rektor opmærksom på, at konferencen viste et behov for tydeliggørelse af / klarere markering af reglernes snævre anvendelsesområde som ledelsesinstrument. Udvalget finder efter omstændighederne, at den potentielle risiko for misbrug af reglerne ikke i sig selv bør føre til, at reglerne tages op til revision på nuværende tidspunkt, men anbefaler, at dette hensyn medtænkes ved en fremtidig revision af regelsættet, hvor reglernes snævre anvendelsesområde efter udvalgets opfattelse bør præciseres.

Udvalget har ved brev af 17. maj 2010 orienteret rektor om konferencens forløb og indhold.

3. Aftalt Hemmeligholdelse

Af Jens Schovsbo

I min egenskab af formand for Praksisudvalget deltog jeg på ledelsesteam mødet den 19. maj 2010, hvor ledelsesteamet takkede for og drøftede udvalgets rapport om ”Aftalt hemmeligholdelse”.

Udvalget fremsætter i rapporten en række anbefalinger, og som mere konkrete tiltag m.v. peger udvalget på følgende:

- Alle aftaler, som medfører hemmeligholdelse af forskningsresultater, bør forankres i den centrale administration, f.eks. Tech Trans-enheden, som bør have til opgave at godkende sådanne aftaler. De allerede eksisterende procedurer bør indskræpes, og pligten skal omfatte alle hemmeligholdelsesaftaler, og ikke kun sådanne, som angår immaterialrettigheder.
- Der bør være fokus på aftaler om hemmeligholdelse. Hemmeligholdelse kræver altid en særlig, forudgående og skriftlig aftale. Aftalen bør formuleres restriktivt, dvs. på en sådan måde, at det er klart, hvad hemmeligholdelsen omfatter, og også, at den ikke går længere end nødvendigt af hensyn til de involverede særlige hensyn. Det bør navnlig altid overvejes nøje, om udsættelse af offentliggørelse vil kunne være tilstrækkeligt. Der kan endelig være særlige omstændigheder, som påvirker bedømmelsen yderligere, og som vil kunne føre til, at hemmeligholdelse slet ikke kan accepteres. Dette kunne f.eks. og navnlig være i forbindelse med ph.d.-projekter, hvor det absolut skal sikres, at den studerende kan erhverve sin grad.

I forbindelse med indgåelsen af aftaler om hemmeligholdelse bør navnlig følgende konkrete forhold overvejes og reguleres i aftalen:

- Hemmeligholdelse kræver udtrykkelig hjemmel i aftalen og kan ikke udledes af aftalen eller af ”loyalitetshensyn” el.lign. Hemmeligholdelse skal altid aftales, før projekter påbegyndes. Det kan således ikke accepteres, at der aftales hemmeligholdelse i løbet af projekter.
- Aftaler om hemmeligholdelse forudsætter en konkret begrundelse, som klart identificerer de involverede interesser. Det skal præciseres, hvorfor disse hensyn kræver hemmeligholdelse, og hvorfor man ikke kunne opnå det ønskede resultat på anden måde f.eks. ved udskydelse af offentliggørelse, anonymisering el.lign.
- Hemmeligholdelse bør altid afgrænses tidsmæssigt. Længden, som kan accepteres, afhænger selvsagt af omstændighederne. Hvis man er inden for områder med hastig teknologisk udvikling, vil en kort frist normalt være naturlig. Anderledes, hvis det drejer sig om f.eks. datasamlinger, som har blivende værdi for den eksterne part. For de sidstnævnte informationers vedkommende vil fristen kunne være ganske lang. Ud over at fastsætte en given periode bør det også præciseres, at pligten til hemmeligholdelse vil kunne bortfalde pga. nogle konkrete omstændigheder, f.eks. at informationen bliver offentlig tilgængelig.
- Fsva. fortrolige oplysninger, som tredjemand leverer før projektets opstart, bør det altid præciseres meget nøje, hvilke oplysninger det drejer sig om, og hvilken brug, som er tilladt hhv. ikke-tilladt. Det bør også overvejes, om brugen vil kunne være acceptabel under visse omstændigheder, f.eks. i anonymiseret form. Man bør altid vælge de alternativer, som sikrer den videst mulige adgang til offentliggørelse. Det skal sikres, at den påtænkte brug er afstemt med graden af offentlighed. Hvis et

review af forskningsresultatet f.eks. kræver, at der er adgang til underliggende data, skal dette afklares i aftalen.

- Forholdet mellem fortrolig præ viden – som vil kunne holdes hemmelig – og forskningsresultat – som bortset fra under helt specielle omstændigheder ikke kan – skal altid præciseres.

På baggrund af behandlingen i ledelsesteamet blev det besluttet at udforme en rektorinstruks om hemmeligholdelsesklausuler i forskningssamarbejder.

I øvrigt henvises til udvalgets hjemmeside, hvor redegørelsen ”Aftalt hemmeligholdelse” er lagt ud.

4. Anden verdenskonference om ”Research Integrity”

Den 21. – 24. juli 2010 blev der afholdt den anden verdenskonference vedrørende ”Research Integrity” i Singapore. Konferencen skal blot nævnes her, men der kan læses herom på <http://www.wcri2010.org/index.asp>.

Forud for konferencen blev Praksisudvalget af Forsknings- og Innovationsstyrelsen opfordret til at komme med bemærkninger til en Executive Report om ”Fostering Research Integrity in Europe”, som udgjorde ESF’s – European Science Foundation, som er en fælleseuropæisk organisation – bidrag til den anden verdenskonference. Rapporten kan ses på ESF’s hjemmeside, <http://www.esf.org/home.html>.

Praksisudvalget hilste i sit høringssvar overordnet arbejdet med at tilvejebringe et fælles internationalt grundlag for "research integrity" velkommen.

Udvalget pegede i den forbindelse blandt andet på, at det i lyset af den øgede internationalisering af forskningen og konkurrence om forskningsmidler er vigtigt at sikre et ensartet og højt videnskabetisk niveau for universiteternes virksomhed.

Udvalget bemærkede, at valget af en "Code of Conduct" som instrument er velegnet, da det respekterer lokale måder at implementere reglerne og principperne på. Udvalget påpegede, at der i den forbindelse må sikres en balance, som både sikrer en vis ensartethed og skarphed i administrationen af reglerne, og samtidig overlader det til institutionerne at udvikle modeller og systemer, som svarer til deres behov.

Professor Peter Harder, Københavns Universitet, gav i en e-post af 18. juni 2010 til Forsknings- og Innovationsstyrelsen udtryk for en række betænkeligheder, som udvalget tilsluttede sig. Der blev blandt peget på, at en ensidig fokus på fabrikation, falsifikation og plagiat i vore dage ikke dækker behovet for at beskytte forskningens integritet. Videre blev det bemærket, at det måske ville være hensigtsmæssigt at beskæftige sig med presset for at demonstrere ”verdensklasse” ved enhver lejlighed som et af de forhold, der kan betinge dårlig praksis. Endelig blev det påpeget, at rapportens formulering ”Objectivity requires facts capable of proof” kan fortolkes som et forbud mod at bedrive humaniora, hvorfor ord som ”misrepresentation”, ”transparency” og ”replicability” blev foreslået.

Endvidere fandt udvalget behov for at understrege, at man skal være opmærksom på, at ikke blot varm luft á la kravet "verdensklasse" kan indeholde momenter, som truer forskningens redelighed, men at en tilsvarende risiko knytter sig til en høj grad af konkurrence mellem forskere og institutioner om midler. Heri ligger også en risiko for, at ambitioner og resultater pustes op samt indebærer en risiko for, at ubehagelige emner eller ubejlejlige resultater ikke bringes frem.

Endelig pegede udvalget på, at der i rapportens afsnit om ”Good research practices” under punktet ”Publication” eventuelt kunne præciseres de særlige forhold, der gør sig gældende, når der er tale om forskningsbaseret myndighedsbetjening.

Afslutningsvis skal ”The Singapore Statement on Research Integrity” nævnes (Et produkt af den anden verdenskonference om ”Research Integrity” – ikke et officielt og juridisk

bindende dokument – men en fælles referenceramme for, hvad der forstås ved god videnskabelig praksis for forskere i hele verden), se <http://www.singaporestatement.org/>.

5. KU's regler om god videnskabelig praksis

Regler fastsat af rektor den 11. april 2005 med senere ændringer, jf. ændring pr. 1. september 2007. Til reglerne er knyttet en vejledning, hvorom henvises til udvalgets hjemmeside. Tilsvarende gælder vedrørende bemærkninger til nævnte ændring samt øvrige for udvalget gældende regler. Opmærksomheden henledes endvidere på, at udvalget på sin hjemmeside har orienteret nærmere om sin praksis med hensyn til behandlingen af konkrete sager.

Kap. 1. Almindelige bestemmelser

Formål

§ 1. Formålet med disse regler er at fremme god videnskabelig praksis ved Københavns Universitet samt at skabe grundlag for rådgivning af rektor i sager om god videnskabelig praksis.

Stk. 2. Reglerne angår forskning, der er udført eller udføres ved Københavns Universitet, som er udført af forskere, der ved en given sags start er ansat ved Københavns Universitet, eller som danner grundlag for en grad givet ved Københavns Universitet.

Stk. 3. Sager, hvori der rejses spørgsmål om uredelighed, omfattes ikke, da disse indbringes for et af de statslige uredelighedsudvalg.

Grundlag

§ 2. Bedømmelsen af, om en praksis er i overensstemmelse med kravene til en god videnskabelig praksis, bygger især på de love og andre offentlige forskrifter, der gælder herom, vedtagelser fra forskningsråd eller andre bevilgende institutioner og fonde samt videnskabsetiske kodekser fastsat af videnskabelige selskaber eller andre faglige grupper.

Hensyn

§ 3. God videnskabelig praksis kræver hensyntagen til bl.a.

1) forskningens uafhængighed og forskernes ytringsfrihed som nærmere anført nedenfor stk. 3,

2) de personer eller det objekt, som forskningen vedrører, eller som den får betydning for,

3) åbenhed om finansiering, dvs. om de økonomiske resurser, som danner grundlag for forskningsvirksomheden,

4) oplysning om de personer, der som medforfattere eller på anden relevant måde har medvirket i forskningsvirksomheden og til opnåelse af det videnskabelige resultat,

5) korrekt formidling af forskningens resultater uden fordrejning eller vildledning om

disses karakter og indhold,

6) åbenhed om eventuel tidligere publicering.

Stk. 2. Til god videnskabelig praksis kan endvidere høre, at forskeren – i overensstemmelse med Københavns Universitets værdigrundlag der siger at ”Forskningen udføres med ansvarlighed over for dens genstand, valget af metode samt anvendelsen af resultatet” – også redegør for sine overvejelser om konsekvenser af eller muligheder for anvendelse af de resultater, som forskningen har frembragt.

Stk. 3. Universitetet skal værne om sin forskningsfrihed og søge højeste niveau af videnskabelig standard og etik. Forskningsfrihed indebærer frihed til at vælge forskningsemne, frihed til at stille spørgsmål, frihed til at bestemme hvilket materiale og hvilke metoder man vil benytte for at finde svar, og frihed til at fremlægge hypoteser, resultater og ræsonnementer offentligt. Universitetet skal sikre, at de forskningsstrategiske rammer, der fastlægges i udviklingskontrakten for universitetets virksomhed, ikke unødigt begrænser forskningsfriheden for den enkelte medarbejder. Universitetet skal sikre, at forskningsopgaver tilrettelægges og fordeles, så hver enkelt videnskabelig medarbejder så vidt muligt selv kan vælge forskningsemne. Endelig skal universitetet sikre faglig åbenhed i forskningsmiljøerne, således at mangfoldighed og gensidig kritik kan komme til fri udfoldelse.

Kap. 2. Praksisudvalget

Udvalget

§ 4. Rektor nedsætter et udvalg til behandling af spørgsmål om god videnskabelig praksis, betegnet Udvalget vedr. god videnskabelig praksis (Praksisudvalget).

Stk. 2. Som medlemmer kan udpeges professorer eller lektorer ved Københavns Universitet. Der udpeges ét medlem fra hvert af universitetets fakulteter. Der udpeges på tilsvarende måde en suppleant for hvert medlem. Medlemmer og suppleanter udpeges for en periode af 3 år. Genudpegning som medlem kan finde sted én gang.

Stk. 3. Rektor udpeger udvalgets medlemmer og suppleanter efter indstilling fra fakulteternes akademiske råd samt bestemmer, hvem der skal være formand og næstformand.

Stk. 4. Udvalget kan ved behandling af særlige spørgsmål supplere sig med én eller to personer, der repræsenterer særlig indsigt i et bestemt fagområde, jf. kap. 3.

Opgaver

§ 5. Udvalget har til opgave at

1) bidrage til at klargøre de eksisterende normer for god videnskabelig praksis,

2) tage initiativ til, at der foregår en drøftelse af normerne for god videnskabelig praksis,

3) afgive indstilling om konkrete sager, jf. nærmere kap. 3.

Stk. 2. Udvalget kan herudover – efter opdrag fra Rektor eller af egen drift – stille forslag om regler og vejledninger om god praksis.

Stk. 3. Udvalget træffer selv bestemmelse om tilrettelæggelsen af dets arbejde.

Stk. 4. Udvalget afgiver en årlig beretning om sin virksomhed.

Kap. 3. Sagsbehandling

Initiativ og frister

§ 6. En sag kan rejses for udvalget ved, at

1) en navngiven fysisk eller juridisk person indgiver en skriftlig klage,

2) rektor forelægger udvalget en sag,

3) udvalget på eget initiativ tager en sag af særlig betydning op,

4) en person, som ønsker at blive rensset for verserende rygter eller beskyldninger, anmoder udvalget herom.

Stk. 2. En sag skal rejses for udvalget inden rimelig tid efter, at den, der tager initiativ til sagen, har eller burde have haft de nødvendige forudsætninger for at starte sagen. En sag, der rejses efter stk. 1, nr. 1- 3, må ikke vedrøre forhold, der er mere end 5 år gamle, når sagen startes ved udvalget, og en sag, der rejses efter stk. 1, nr. 4, må ikke vedrøre rygter eller beskyldninger, som har været den pågældende bekendt i mere end 1/2 år, når udvalget anmodes om at behandle sagen. I særlige tilfælde kan udvalget se bort fra disse frister.

Afvisning

§ 7. Udvalget kan afvise at behandle en sag, hvis klagen findes åbenbart grundløs, eller hvis sagen ikke findes at have betydning for de formål, som udvalget skal varetage, jf. § 1.

§ 8. Hvis sagen angår et forhold, hvori der rejses spørgsmål om uredelighed, skal sagen afvises, da et sådan skal indbringes for et af de statslige uredelighedsudvalg. Hvis sagen behandles af en anden myndighed eller et andet organ, kan behandlingen stilles i bero, indtil afgørelse foreligger herfra.

Udvalget vejleder forinden den, der har indbragt sagen for udvalget, herom. Udvalget kan vejlede den, der har taget initiativ til en sag for udvalget, om muligheden for at indbringe sagen for et uredelighedsudvalg.

Oplysning

§ 9. Udvalget sørger for, at sagen oplyses tilstrækkeligt. Udvalget kan indhente udtalelser fra sagkyndige.

Stk. 2. Udvalget kan til behandling af en sag etablere et ad hoc-udvalg af sagkyndige, hvori det fagområde, hvortil sagen hører, i særlig grad repræsenteres. Personer, som ikke er medlemmer af udvalget, kan indgå i ad hoc-udvalg. Et ad hoc-udvalg afgiver indstilling til udvalget. For ad hoc udvalg gælder reglerne i § 10, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3.

Redegørelse

§ 10. Udvalget afslutter sagsbehandlingen med en begrundet stillingtagen til, hvorvidt forholdet er i strid med god videnskabelig praksis. Sagsbehandlingen skal i almindelighed afsluttes inden 6 måneder, efter at sagen er rejst for udvalget.

Stk. 2. Udvalget sender sin redegørelse til rektor, til den indklagede og til klageren.

Stk. 3. Er der ikke enighed i udvalget, skal mindretallets standpunkt og begrundelse anføres.

Kap. 4. Ikrafttræden m.m.

§ 11. Forvaltningslovgivningens regler finder anvendelse på udvalg og ad hoc udvalg og disses redegørelse.

§ 12. Reglerne træder i kraft den 1. januar 2005. Ændringerne i § 3, stk. 1 og 3, § 4, stk. 1, § 5, stk. 2 og § 12, stk. 2, træder i kraft den 1. september 2007.

Stk. 2. Udvalget afgiver efter behov en redegørelse til rektor om reglernes anvendelighed, herunder forslag til evt. justeringer.

Københavns Universitet
Rektor Linda Nielsen, den 11. april 2005
Rektor Ralf Hemmingsen, den 1. september 2007

6. Praksisudvalgets medlemmer

Navn	Titel	Enhed
<u>Peter Sandøe</u> 01-01-2007 (genudpeget 11-02-2010)	Professor	<u>Det Biovidenskabelige Fakultet</u>
<u>Harald Severin Hansen</u> 01-01-2007 (genudpeget 11-02-2010)	Professor	<u>Det Farmaceutiske Fakultet</u>
<u>Jan Riis Flor</u> 11-04-2005 (genudpeget 11-04-2008)	Lektor	<u>Det Humanistiske Fakultet</u>
<u>Jens Schovsbo</u> , formand 01-08-2009	Professor	<u>Det Juridiske Fakultet</u>
<u>Berthe Marie Willumsen</u> 11-04-2005 (genudpeget 11-04-2008)	Professor	<u>Det Naturvidenskabelige Fakultet</u>
<u>Christian Hjorth-Andersen</u> 01-01-2008	Professor	<u>Det Samfundsvidenskabelige Fakultet</u>
<u>Niels Keiding</u> , næstformand 11-04-2005 (genudpeget 11-04-2008)	Professor	<u>Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet</u>
<u>Mogens Müller</u> 11-04-2005 (genudpeget 11-04-2008) Pr. 01.01.2011 afløst af <u>Kirsten Busch Nielsen</u>	Professor Professor	<u>Det Teologiske Fakultet</u> <u>Det Teologiske Fakultet</u>

Udvalgets medlemmer udpeges af rektor for en periode af 3 år. Genudpegning kan finde sted én gang, jf. § 3, stk. 2, i de for udvalget gældende regler.

Årsberetning 2010

Udvalget vedr. god videnskabelig praksis
(Praksisudvalget)

Københavns Universitet
Rektorsekretariatet
Nørregade 10, Postboks 2177
1017 København K